

protection.

This article explores the provisions of the criminal procedural law of Ukraine regarding the appeal against the decision of the investigating judge on the application of detention as a preventive measure, as well as the relevant judicial practice. Problematic issues arising from such appeals are identified, and solutions to address them are proposed.

Keywords: *detention, pre-trial investigation, appeal of decision, reasonable timeframes, appellate complaint.*

УДК 343.95

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-2-367-373

Ольга МИРГОРОДСЬКА[©]

аспірант

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИПИНЕННЯ

Розглянуто особливості забезпечення законності під час застосування заходів адміністративного припинення. Акцентовано на тому, що неправомірне застосування заходів адміністративного припинення завдає суттєвої шкоди правам, свободам та законним інтересам фізичних і юридичних осіб. У зв'язку з цим надважливим є забезпечити застосування зазначених заходів у точній відповідності до вимог законодавства, що потребує суворого контролю з боку уповноважених на це органів і посадових осіб.

За допомогою прикладів із правозастосовної практики детально розглянуто такі складові законності застосування заходів адміністративного припинення: 1) наявність повноважень у певних органів і посадових осіб виконавчої влади, які мають право їх здійснювати; 2) регламентація в законодавстві змісту, умов і підстав, а також процедури їх застосування; 3) застосування цих заходів має чітко відповідати вимогам нормативно-правових актів, зокрема, вони мають бути законними, пропорційними, ефективними та необхідними (доцільними).

При цьому «пропорційність» визнано одним із головних критеріїв законності застосування заходів адміністративного припинення і запропоновано закріпити його в термінологічному апараті адміністративно-правової науки та в подальшому нормативно, серед загальних положень в КУпАП та інших нормативно-правових актах, що регламентують сферу державного примусу.

Ключові слова: *заходи адміністративного припинення, застосування заходів адміністративного припинення, забезпечення законності, принцип доцільності, пропорційність, права та свободи людини, контроль законності.*

Постановка проблеми. Зважаючи на те, що заходи адміністративного припинення прийнято класифікувати за об'єктами впливу, тобто на такі, що спрямовані проти фізичної особи (затримання, застосування фізичної сили тощо), та ті, що спрямовані проти протиправної діяльності юридичних осіб (заборона ліцензійної діяльності, припинення або зупинення різних робіт, діяльності підприємств, функціонування об'єктів), їх неправомірне застосування завдає суттєвої шкоди правам, свободам та законним інтересам фізичних і юридичних осіб. Зокрема, адміністративне затримання, доставлення, особистий огляд обмежує право на свободу та особисту недоторканність, входження на земельні ділянки, в жилі та інші приміщення громадян – право на недоторканність житла, затримання і доставлення транспортних засобів для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках – право власності, адміністративний нагляд – право на невтручання в особисте і сімейне життя, тимчасове припинення (заборона) діяльності господарюючих суб'єктів – право на заняття підприємницькою діяльністю, адміністративне видворення за межі України – право вільного перебування у країні, застосування зброї та спеціальних засобів – права на життя та фізичну недоторканність. У зв'язку з цим надважливим є забезпечити

© О. Миргородська, 2024

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1172-957X>

d_alpaa@dduvs.edu.ua

застосування зазначених заходів у точній відповідності до вимог законодавства, що потребує суворого контролю з боку уповноважених на це органів і посадових осіб. Доцільність такого порядку не викликає сумнівів, але швидкість застосування заходів адміністративного припинення, їхня документальна неоформленість може призводити до позбавлення контролю за такою діяльністю, порушень прав та свобод людини.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми.

Необхідність дослідження проблем ефективного застосування заходів адміністративного припинення правопорушень суб'єктами адміністративної юрисдикції підтверджується матеріалами правозастосовної практики та результатами багатолітньої наукової розвідки. Варто з цього приводу згадати дисертаційні дослідження Р. Мельника («Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних з відповідальністю»), А. Пугача («Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення»), А. Поліщук («Забезпечення прав людини під час застосування заходів адміністративного примусу поліцією»), І. Гриценка («Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права»), Д. Савчук («Адміністративно-правове забезпечення застосування заходів примусу правоохоронними органами України»), А. Теремілова («Забезпечення законності в порядку оскарження рішень в справах про адміністративні правопорушення»), В. Башкатової («Захист прав і законних інтересів особи в адміністративному праві») та ін. Проте проблематика забезпечення законності застосування саме заходів адміністративного припинення правопорушень потребує додаткового висвітлення.

Тому **метою** статті є з'ясування сутності та особливостей дотримання принципу законності під час застосування заходів адміністративного припинення як складових адміністративного примусу взагалі.

Виклад основного матеріалу. З огляду на виклики сьогодення перелік заходів адміністративного припинення був значно розширений законодавцем, тож крім «традиційних» таких заходів, визначених ст. ст. 260–265-2, 266 КУпАП, у цьому ж кодексі наразі передбачені: тимчасове затримання транспортних засобів інспекторами з паркування (ст. 265-4), тимчасове вилучення тварини (ст. 265-5), огляд військовозобов'язаних та резервістів під час проходження зборів, а також військовослужбовців Збройних Сил України на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 266-1).

Розширився також арсенал досліджуваних нами заходів і в Законі України «Про Національну поліцію», зокрема, слід зауважити на заходи протидії застосуванню безпілотних повітряних суден та спеціальних технічних засобів (п. 3 ч. 1 ст. 40), що здійснюються шляхом застосування спеціальних засобів та/або пристроїв, призначених для виявлення та припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден, у тому числі для перехоплення сигналів дистанційного керування, пошкодження чи знищення таких суден та/або складових частин безпілотних авіаційних систем (п. 14 ч. 1 ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію»), що в умовах військової агресії РФ стали найактуальнішими засобами припинення передбачених КУпАП правопорушень, наприклад, ст. 51-4 «Порушення прав на геопросторові дані та метадані», ст. 59-1 «Порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення», ст. 112 «Порушення правил поведінки на повітряному судні», котрі внаслідок новизни поки що не стали об'єктом наукових доробок. Як відзначається у п. 14 ч. 1 ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію», до таких порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден слід віднести склади не лише припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України, а ще й охорони визначеної території чи об'єкта зі спеціальним режимом, об'єкта критичної інфраструктури або місця здійснення спеціального поліцейського контролю, а також, у разі участі у здійсненні державної охорони, органів державної влади та посадових осіб.

Наведені вище спори науковців щодо заходів адміністративного припинення виникають внаслідок того, що перелік таких заходів «розпорочений» у численних нормативних актах і тому не має чітких меж, тобто відсутня законодавча модель системи заходів адміністративного припинення, підстав і порядку їх застосування. Як

свідчить аналіз теорії і практики застосування окреслених заходів, подібна неврегульованість може призвести до зловживання правом посадової особи чи порушення законності [1, с. 317] – контроль за цим здійснює суд, зважаючи на усі обставини справи.

Характерними рисами законного застосування заходів адміністративного припинення є: 1) їхня відповідність меті припинення адміністративних проступків, а саме: коли вичерпано інші заходи впливу, для встановлення особи, складання протоколу, забезпечення розгляду справи, виконання постанов тощо; 2) застосування їх тільки щодо особи, яка вчинила правопорушення; 3) наявність додаткових підстав їх застосування, насамперед неможливість припинення проступку іншими засобами; 4) дотримання процесуального порядку їх застосування – органи і посадові особи мають повноваження щодо застосування, дотримано строки (наприклад, затримання може бути здійснене не більше ніж на 3 години), правильно здійснене процесуальне оформлення, роз'яснено права та порядок оскарження [2, с. 139].

Слід підтримати думку вчених, що складовими законності розглядуваної діяльності є:

1) наявність повноважень у певних органів і посадових осіб виконавчої влади, які мають право їх здійснювати;

2) регламентація в законодавстві змісту, умов і підстав, а також процедури їх застосування;

3) застосування цих заходів має чітко відповідати вимогам нормативно-правових актів, зокрема, вони мають бути законними, пропорційними, ефективними та необхідними (доцільними) [3].

Розглянемо ці складові більш детально на практичних прикладах:

1. Законність застосування заходів адміністративного припинення органами виконавчої влади та посадовими особами означає, що воно може здійснюватися тільки тією особою, яка у цей момент наділена такими повноваженнями і водночас виконує свої службові обов'язки. Наприклад, члени громадських формувань з охорони публічного порядку і державного кордону мають право виключно під час виконання своїх обов'язків спільно з поліцейськими або прикордонниками застосовувати спеціальні засоби самооборони, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії [4].

Так, в одному з рішень Одеського окружного адміністративного суду в 2019 р. відмовлено в задоволенні адміністративного позову громадського інспектора рибоохорони до Державного агентства рибного господарства України про встановлення наявності компетенції (повноважень) на його посаді перевіряти документи на право використання об'єктів тваринного світу, зупиняти транспортні плавучі засоби та проводити огляд речей, добутої продукції та інших предметів; доставляти осіб, які порушують законодавство у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, до поліції чи в приміщення виконавчого органу сільської, селищної ради; вилучати в порядку, визначеному законом, у осіб, які порушують законодавство в галузі охорони і використання тваринного світу, знаряддя добування водних тварин, плавучі транспортні засоби, обладнання та предмети, що були знаряддями правопорушення, незаконно добутої продукцію, а також відповідні документи (крім громадських інспекторів); проводити у випадках, встановлених законом, фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку як допоміжний засіб для попередження і розкриття порушень законодавства в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу; складати протоколи про правопорушення в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу [5]. Таким чином, відсутність компетенції посадової особи в зазначених випадках її діяльності буде визнана як порушення законності;

2. Законність застосування заходів адміністративного припинення полягає в чіткій відповідності такої діяльності нормативно-правовим актам виключно за тих обставин і в тих межах, що ними передбачені.

Причому саме застосуванню заходів адміністративного припинення, з одного боку, притаманне документальне оформлення у вигляді протоколу (про затримання, особистий огляд та огляд речей, вилучення, в тому числі й тимчасове, предметів, документів, тварин) чи постанови (видворення іноземця), а з іншого – забезпечення законності цієї процедури.

Так, громадська організація «Центр відповідального ставлення до тварин» звернулася до суду з позовом до Миколаївської міської ради з вимогами про визнання протиправними та нечинними положень Рішення № 57/376 від 23 липня 2020 р. «Про затвердження Програми поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у м. Миколаєві на 2020–2024 роки», оскільки окремі положення цього документа суперечать чинному законодавству України. Суд дійшов висновку, що дії відповідача відповідають нормам чинного законодавства України у зв'язку з тим, що відсутнє чітке врегулювання питання постійного утримання вилонених безпритульних домашніх тварин, бродячих домашніх тварин у разі невиявлення власника, відсутності підстав для умертвіння згідно із Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження» як матеріальним законом, що регулює вказані правовідносини, а тому у задоволенні позовних вимог слід відмовити у повному обсязі [6].

Законність застосування заходів припинення утворюється двома складовими: умовою (матеріальна норма) та порядком (процесуальна норма). Наприклад, при здійсненні особистого огляду, згідно зі ст. 264 КУпАП, обов'язковою умовою законності є його проведення уповноваженою на те особою однієї статі з оглядуванням і в присутності двох понятих тієї самої статі (ч. 2), про що складається протокол або робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення або про адміністративне затримання (ч. 5);

3. Суб'єкт застосування заходу адміністративного припинення після оцінки характеру правопорушення, правопорушника, умов і підстав його застосування має обрати найбільш оптимальний захід для досягнення мети застосування, тобто пропорційно суспільній небезпеці вчиненого.

Зважаючи на специфіку примусового впливу на об'єкти впливу, фізичні та юридичні особи мають право вимагати від державного органу чи посадової особи обґрунтованості застосування заходів припинення, що ставить перед державою завдання забезпечення законності в цій сфері діяльності. Застосування заходів припинення очевидно потребує додержання посадовими особами принципів законності та так званої доцільності, зміст якої припускає відвернення шкідливих наслідків і відповідність заходів характеру порушення. Традиційно в адміністративній науці цей алгоритм вибору заходу впливу називають принципом доцільності, що полягає, згідно з тлумачним словом, у відповідності явища, процесу певній меті [7].

У Рішенні Конституційного Суду України № 3-рп/2012 від 25 січня 2012 р. (справа № 1-11/2012) зазначено, що одним із елементів верховенства права є принцип пропорційності, котрий означає, зокрема, що заходи, передбачені в нормативно-правових актах, повинні спрямовуватися на досягнення легітимної мети та мають бути співрозмірними з нею [8].

На нашу думку, адміністративно-правова наука має використовувати прогресивні європейські орієнтири, тим більше що в чинному законодавстві та сучасній судовій вітчизняній практиці вони вже внормовані, тож доцільно оперувати терміном «пропорційність» у характеристиці засобів забезпечення законності під час застосування заходів адміністративного припинення, а її дефініцію пропонуємо закріпити нормативно серед загальних положень в КУпАП та інших нормативно-правових актах, що регламентують досліджувану сферу державного примусу.

З огляду на вищезазначене зауважимо, що законність застосування окремих заходів припинення правопорушень «коригується» крайньою необхідністю та необхідною обороною, адже у випадку дії воєнного стану для відбиття нападу та усунення небезпеки чи при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір поліцейському, поліцейський має право використати підручні засоби (ч. 5 ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію»). Під час дії воєнного стану поліцейський має право застосовувати заходи примусу, передбачені ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію» щодо осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без урахування вимог та заборон, що стосуються порядку їх застосування (фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї (ч. 9 цієї статті)).

Контроль за законністю застосування заходів адміністративного припинення в діяльності органів (підрозділів) поліції, наприклад, може виявлятися у формі перевірки з метою отримання і аналізу інформації про діяльність об'єкта контролю. У законодавстві передбачено такі його види: інспектування як перевірка службової діяльності за всіма

напрямами роботи; контрольна перевірка службової діяльності за всіма напрямами роботи та результатів заходів, ужитих для усунення недоліків, виявлених під час проведення попереднього інспектування; цільова перевірка службової діяльності, що охоплює один або декілька напрямів роботи [10].

Позапланові інспектування здійснюються у зв'язку з прийняттям резолюції недовіри керівнику поліції за результатами негативної оцінки діяльності органу (підрозділу) або обґрунтованого звернення фізичних або юридичних осіб про порушення посадовими особами органів (підрозділів) вимог законодавства України. Результатом відомчого контролю законності є протокол та рішення, згідно з яким слід усунути недоліки та оцінити роботу з підвищення ефективності службової діяльності для контрольної перевірки.

Практика свідчить про ефективність і дистанційної форми контролю діяльності посадових осіб за допомогою відеокамер без відвідування об'єктів за місцем їх розташування. У такий спосіб може перевірятися законність діяльності патрульних поліцейських за допомогою нагрудних (боді) камер, відеокамер у публічних місцях або закладах, у яких вони розміщуються. Обов'язковими є відеоспостереження на митницях, в ізоляційних установах.

Самостійним напрямом контрольної діяльності за законністю є застосування адміністративного затримання, що вважається заходом адміністративного припинення [11]. Це, очевидно, є досить важливим з огляду на те, що Конституція України гарантує кожній людині право на свободу та особисту недоторканність, і жодна людина не може бути заарештована (або триматися під вартою) інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ст. 29); кожен затриманий має право користуватися допомогою адвоката (захисника) з моменту затримання (ст. 59), причому про кожний випадок адміністративного затримання уповноважена особа зобов'язана негайно повідомити центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги за допомогою телефонного чи інших видів зв'язку, відмова від якої має відбутися письмово за участі захисника [12]; кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання, а про затримання негайно повідомляються родичі. Аналіз правозастосовної практики свідчить, що кожен випадок адміністративного затримання визнається незаконним навіть у ситуації, якщо правопорушнику не було роз'яснено його права.

Не менш важливим є напрям забезпечення законності під час застосування поліцейських заходів примусу як заходів адміністративного припинення. Хоча всі вони доволі травматичні у разі перевищення повноважень посадовими особами, за наслідками застосування найбільш суворим є застосування зброї. Стаття 46 Закону України «Про Національну поліцію» припускає, що застосування зброї можливе за умов підозри або вчинення кримінального правопорушення. Проте застосування зброї може бути розпочате під час адміністративного затримання, що пізніше може трансформуватись у кримінально-процесуальне (ст. 206 КПК України).

Висновки. Таким чином, юридичним фактом, що тягне за собою застосування заходу адміністративного припинення, є правопорушення, для припинення якого посадова особа терміново виконує певні дії, що виступають як акт управління, а потреба оперативності вчинення вказаної дії безпосередньо на місці події може виключати можливість видання письмового акта управління (наприклад, вимога припинити правопорушення).

Законність діяльності щодо застосування заходів адміністративного припинення має свої особливості, що обумовлені їхнім примусовим характером, завданнями та функціями, що виконуються за допомогою цих заходів, а також колом державних органів, уповноважених на їх застосування.

З огляду на мету та сутність застосування заходів адміністративного припинення суб'єктами їх застосування може бути певне коло осіб, наділених чинним законодавством специфічними повноваженнями саме на таку діяльність. Законність застосування ними заходів припинення також належить до сфери окремого кола суб'єктів, які наділені такими спеціальними повноваженнями та у певних формах.

Одним із головних критеріїв законності застосування заходів адміністративного припинення є «пропорційність» – його доцільно закріпити в термінологічному апараті адміністративно-правової науки та в подальшому нормативно, серед загальних положень в КУпАП та інших нормативно-правових актах, що регламентують

досліджувану сферу державного примусу. Це дозволить врахувати прогресивні європейські орієнтири нормотворчості та внутрішньо узгодити чинне законодавство з питань застосування примусових заходів.

Список використаних джерел

1. Комзюк А. Т. Проблеми реформування законодавства, що регулює адміністративний примус. *Збірник наукових праць Української академії державного управління при Президентові України*. Київ : Видавництво УАДУ, 1999. Вип. 2. Ч. 2. Проблеми наукового забезпечення адміністративної реформи в Україні. С. 316–321.
2. Кузьменко О. В., Плугатир М. В., Пастух І. Д. та ін. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення : навч. посібник / за заг. ред. О. В. Кузьменко. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
3. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Загальна характеристика заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. *Pidru4niki*. URL : https://pidruchniki.com/91083/pravo/zahodi_zabezpechennya_provadhennya_spravah_administrativni_praporushennya.
4. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 червня 2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 40. Ст. 338.
5. Рішення Одеського окружного адміністративного суду у справі № 420/5300/19 від 05 грудня 2019 р. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86151956>.
6. Рішення Миколаївського окружного адміністративного суду від 29 вересня 2022 р. № 400/5677/21. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106541683>.
7. Загороднюк В. П. Доцільність // *Енциклопедія Сучасної України*. Т. 8 : «Дл» – «Дя» (додаток «А» – «Г») / гол. редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. 716 с. URL : <https://esu.com.ua/article-21148>.
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням правління Пенсійного фонду України щодо офіційного тлумачення положень статті 1, частин першої, другої, третьої статті 95, частини другої статті 96, пунктів 2, 3, 6 статті 116, частини другої статті 124, частини першої статті 129 Конституції України, пункту 5 частини першої статті 4 Бюджетного кодексу України, пункту 2 частини першої статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України в системному зв'язку з окремими положеннями Конституції України від 25 січня 2012 р. № 3-рп/2012. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%86%D1%96%D0%B9#w1_5.
9. Постанова судді Тернівського міського суду Дніпропетровської області у справі № 3-140/2009 від 20 лютого 2009 р. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/review/2990022>.
10. Про затвердження Інструкції з організації та проведення перевірок службової діяльності органів (підрозділів) Національної поліції : наказ МВС України від 30.01.2017 № 67. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0304-17#Text>.
11. Адміністративне затримання // *Юридична енциклопедія* : в 6-ти т. / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Т. 1 : А–Г. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. 672 с. URL : http://leksika.com.ua/18490611/legal/administrativne_zatrimannya.
12. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-p>.

Надійшла до редакції 03.04.2024

Прийнято до опублікування 12.04.2024

References

1. Komziuk A. T. (1999) Problemy reformuvannya zakonodavstva, shcho rehuliuie administratyvnyi prymus [Problems of reforming the legislation regulating administrative coercion]. *Zbirnyk naukovykh prats Ukrainskoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*. Kyiv : Vydavnytstvo UADU. Vyp. 2. Ch. 2. Problemy naukovooho zabezpechennia administratyvnoi reformy v Ukraini, pp. 316–321. [in Ukr.].
2. Kuzmenko O. V., Pluhaty M. V., Pastukh I. D. ta in. (2016) Administratyvna vidpovidalnist ta provadhennia v spravakh pro administratyvni pravoporushennia [Administrative responsibility and proceedings in cases of administrative offenses] : navch. posibnyk / za zah. red. O. V. Kuzmenko. Kyiv : Tsentр uchbovoi literatury. 388 p. [in Ukr.].
3. Zakhody zabezpechennia provadhennia v spravakh pro administratyvni pravoporushennia. Zahalna kharakterystyka zakhodiv zabezpechennia provadhennia v spravakh pro administratyvni pravoporushennia [Measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses. General characteristics of measures to ensure proceedings in cases of administrative offenses]. *Pidru4niki*. URL : https://pidruchniki.com/91083/pravo/zahodi_zabezpechennya_provadhennya_spravah_administrativni_praporushennya. [in Ukr.].
4. Pro uchast hromadian v okhoroni hromadskoho poriadku i derzhavnoho kordonu [On the

participation of citizens in the protection of public order and the state border] : Zakon Ukrainy vid 22 chervnia 2000 r. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2000. № 40. St. 338. [in Ukr.].

5. Rishennia Odeskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu u spravi № 420/5300/19 vid 05 hrudnia 2019 r. [Decision of the Odesa District Administrative Court in case No. 420/5300/19 of December 5, 2019]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86151956>. [in Ukr.].

6. Rishennia Mykolaivskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 29 veresnia 2022 r. № 400/5677/21 [Decision of the Mykolaiv District Administrative Court of September 29, 2022 No. 400/5677/21]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106541683>. [in Ukr.].

7. Zahorodniuk V. P. (2008) Dotsilnist [Expediency] // Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy. T. 8 : «Dl» – «Dia» (dodatok «A» – «H») / hol. redkol. : I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskiy, M. H. Zhelezniak ta in. ; NAN Ukrainy, NTS. Kyiv : Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. 716 p. URL : <https://esu.com.ua/article-21148>. [in Ukr.].

8. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam pravlinnia Pensiinoho fondu Ukrainy shchodo ofitsiinoho tлумachennia polozhen statti 1, chastyn pershoi, druhoi, tretoi statti 95, chastyny druhoi statti 96, punktiv 2, 3, 6 statti 116, chastyny druhoi statti 124, chastyny pershoi statti 129 Konstytutsii Ukrainy, punktu 5 chastyny pershoi statti 4 Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy, punktu 2 chastyny pershoi statti 9 Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy v systemnomu zviazku z okremymy polozhenniamy Konstytutsii Ukrainy vid 25 sichnia 2012 r. № 3-рр/2012 [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case based on the constitutional submission of the board of the Pension Fund of Ukraine regarding the official interpretation of the provisions of Article 1, parts one, two, three of Article 95, part two of Article 96, points 2, 3, 6 of Article 116, part two of Article 124, part one Article 129 of the Constitution of Ukraine, Clause 5 of the first part of Article 4 of the Budget Code of Ukraine, Clause 2 of the first part of Article 9 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine in systematic connection with certain provisions of the Constitution of Ukraine dated January 25, 2012 No. 3-рр/2012]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%86%D1%96%D0%B9#w1_5. [in Ukr.].

9. Postanova suddi Ternivskoho miskoho sudu Dnipropetrovskoi oblasti u spravi № 3-140/2009 vid 20 liutoho 2009 r. [Decision of the judge of the Terniv city court of the Dnipropetrovsk region in case No. 3-140/2009 dated February 20, 2009]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/review/2990022>. [in Ukr.].

10. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii ta provedennia perevirok sluzhbovoi diialnosti orhaniv (pidrozdiliv) Natsionalnoi politsii [On the approval of the Instructions for organizing and conducting inspections of official activities of bodies (subdivisions) of the National Police] : nakaz MVS Ukrainy vid 30.01.2017 № 67. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0304-17#Text>. [in Ukr.].

11. Administratyvne zatrymanna [Administrative detention] // Yurydychna entsyklopediia : v 6-ty t. / red. kol. Yu. S. Shemshuchenko (vidp. red.) ta in. T. 1 : A–H. Kyiv : Ukrainka entsyklopediia im. M. P. Bazhana, 1998. 672 p. URL : http://leksika.com.ua/18490611/legal/administrativne_zatrymanna. [in Ukr.].

12. Pro zatverdzhennia Poriadku informuvannia tsentriv z nadannia bezplatnoi pravnychoi dopomohy pro vypadky zatrymanna, administratyvnoho areшту abo zastosuvannia zapobizhnoho zakhodu u vyhliadi trymanna pid vartoiu [On the approval of the Procedure for informing centers for the provision of free legal aid about cases of detention, administrative arrest or the application of a preventive measure in the form of detention] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 hrudnia 2011 r. № 1363. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Olha Myrhorodska. Peculiarities of ensuring legality during the application of administrative suspension measures. The peculiarities of ensuring legality during the application of measures of administrative termination are considered. The emphasis is placed on the fact that improper application of administrative suspension measures causes significant damage to the rights, freedoms and legitimate interests of individuals and legal entities. In this regard, it is extremely important to ensure the application of the specified measures in exact accordance with the requirements of the legislation, which requires strict control by the authorities and officials authorized to do so.

With the help of examples from law enforcement practice, the following components of the legality of the application of administrative suspension measures are considered in detail: 1) the presence of certain authorities and officials of the executive power, who have the right to exercise them; 2) regulation of the content, conditions and grounds, as well as the procedure for their application; 3) the application of these measures must clearly meet the requirements of regulatory and legal acts, in particular, they must be legal, proportionate, effective and necessary (expedient).

At the same time, «proportionality» is recognized as one of the main criteria for the legality of the application of administrative suspension measures and it is proposed to enshrine it in the terminological apparatus of administrative and legal science and in the future normatively, among the general provisions of the Code of Administrative Offenses and other normative legal acts regulating the sphere of state coercion.

Keywords: *measures of administrative termination, application of measures of administrative termination, ensuring legality, principle of expediency, proportionality, human rights and freedoms, control of legality.*